

กลยุทธ์การจัดการฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศใน รายวิชาวรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและ การค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

Brain-based Learning Strategy Foreign Language of Thai
Contemporary for Thai Major Senior University Student of Guangdong
University of Foreign Studies People's Republic of China

เทวากร คำสัตย์¹, Lu XinHui² และศศิวิมล คงสุวรรณ³

วันรับ: 28 สิงหาคม 2565 วันแก้ไข: 10 กันยายน 2565 ยอมรับ: 21 กันยายน 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอกลยุทธ์ในการสร้างการเรียนรู้วิชา
วรรณกรรมไทยร่วมสมัยเกี่ยวกับเนื้อหาวรรณกรรมไทยที่สะท้อนสภาพสังคม ทัศนคติ
และความเชื่อของคนไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย
ภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ลงทะเบียนเรียนใน
รายวิชา ภท.325 วรรณกรรมไทยร่วมสมัย ซึ่งเป็นรายวิชาเอกบังคับ โดยอาศัยหลัก
กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ได้แก่ 1) กลยุทธ์การใช้สมองเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ (Brain-
based Learning Strategy) และ 2) กลยุทธ์การใช้การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้
(Management-Based Learning Strategy) เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบ
(Active learning) และกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical Thinking) ซึ่งบทความ
นี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบเอกพันธ์ (Homogeneous Sampling) และการสัมภาษณ์

¹ อาจารย์ ดร.ประจำกลุ่มภาษาไทย สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ และปฏิบัติหน้าที่อาจารย์แลกเปลี่ยน ภาควิชาภาษาไทย คณะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยภาษาและ
การค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน 2559-2560

² Teaching Assistant Department of Thai Faculty of Foreign Languages Nanjing Tech University
Puijiang Institute People's Republic of China

³ อาจารย์ประจำกลุ่มภาษาไทย สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

เฉพาะกลุ่ม (Group Interviewing) การปฏิบัติกรกับนักศึกษาชาวจีนจำนวน 20 คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาสามารถรับรู้และมีความเข้าใจแนวทางการวิจารณ์วรรณกรรมไทยร่วมสมัยได้เป็นรูปธรรม สามารถวิเคราะห์วิจารณ์สภาพสังคมไทย ทศนคติ และความเชื่อได้อย่างถูกต้องโดยเฉพาะคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในงานวรรณกรรมไทยในแต่ละยุคสมัยด้วยกลยุทธ์ที่อาจารย์ผู้สอนได้นำมาปรับใช้ในการสร้างการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชาวจีนที่ศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

คำสำคัญ: กลยุทธ์ในการเรียนรู้, วรรณกรรมไทยร่วมสมัย, มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง

Abstract

The article aims at presenting the learning strategies of senior Thai Major students in Thai Contemporary Literature subject, at Guangdong University of Foreign Studies. As contemporary literature demonstrates the society, attitudes, and beliefs of Thai people. Therefore, the subject is considered as compulsory subject (course code P.T.325). This subject conduct namely 1) brain-based learning strategy, and 2) management-based as the learning management strategies, to promote Active learning and Critical Thinking.

This paper uses a Homogeneous Sampling methodology and Group Interviewing practice with 20 Chinese students. The results of the analysis were presented using descriptive research protocols. The results showed that the students have perceived and comprehended the critical methods of Thai contemporary literature. They were able to properly analyze and critique Thai society, attitudes, and beliefs, especially the lexicons teachers used in the class. The main focus is to provide knowledge for Chinese who study Thai as an international language.

Keywords: Learning strategy, Thai contemporary language, Guangdong University of Foreign Studies.

1. บทนำ

ปัจจุบันมีการเปิดสอนหลักสูตรภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาในประเทศต่าง ๆ มีความสนใจและต้องการที่จะรู้จักประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นการช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมพงษ์ วิทวัสศักดิ์พันธ์ และคณะ (2545) อธิบายว่า ในขณะนี้การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา สังคม ประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติมีความรู้ความเข้าใจในด้านสังคม วัฒนธรรม และความเป็นไทยมากยิ่งขึ้น

การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น นอกจากจะมีการเรียนการสอนทักษะต่าง ๆ คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการดูแล้วย การสอนวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย วิถีชีวิตไทยให้แก่ชาวต่างชาติก็มีความสำคัญยิ่ง เพราะความเข้าใจเรื่องเหล่านี้จะทำให้ชาวต่างชาติสามารถดำเนินชีวิตในประเทศไทยหรือทำงานร่วมกับคนไทยได้อย่างมีความสุข และไม่เกิดการแบ่งแยก (จินตนา พุทธรเมตตะ, 2560)

การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่านตัวอักษรที่ซับซ้อนเพื่อสร้างหรือรับรู้ความหมายระหว่างข้อความและผู้อ่านที่เกิดจากความรู้ ประสบการณ์ เจตคติ และชุมชนภาษาเดิมของผู้อ่าน ซึ่งวัฒนธรรมและสังคมเป็นตัวกำหนด กระบวนการการอ่านต้องอาศัยการฝึกฝน การพัฒนา และการขัดเกลาอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากการอ่านแล้วยังต้องมีความคิดสร้างสรรค์และการวิเคราะห์วิจารณ์ โดยเฉพาะนักศึกษาชาวต่างประเทศที่เลือกศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาไทย การมุ่งเน้นการอ่านตีความเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม และค่านิยมผ่านงานวรรณกรรมไทยร่วมสมัยจะส่งผลให้เรียนรู้ได้ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วรรณกรรมไทยร่วมสมัย เป็นงานเขียนชนิดหนึ่งที่มีเนื้อหาหลากหลายประเภท ผู้อ่านสามารถเลือกสรรตามที่ตนเองปรารถนาได้ วรรณกรรมไทยบางเรื่องได้รับความนิยมจากสื่อการประพันธ์ การใช้ภาษางดงาม มีเนื้อหาชวนติดตาม สอดแทรกข้อคิดและสะท้อนสภาพปัญหาทางสังคม นอกจากจะได้ความจรรโลงใจแล้ว ยังได้ซึมซับตีความเชื้อ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของตัวละคร ฉากและบรรยากาศที่ผู้เขียนได้สอดแทรกไว้ในผลงานได้อย่างน่าสนใจ รื่นฤทัย สัจพันธ์ (2560)

ด้วยเหตุนี้ภาควิชาภาษาไทย คณะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เล็งเห็นถึงความสำคัญและส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูง เช่น การอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัยซึ่งมีความแตกต่างจากหลักสูตรสาขาภาษาไทยในสถาบันอื่นๆ ในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยหลิน ชิว เหมย (2549) อดีตหัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีนได้อธิบายว่า หลักสูตรภาษาไทยในประเทศจีนมักจะมุ่งเน้น การฟัง พูด อ่าน เขียน เท่านั้นจึงส่งผลให้นักศึกษาเอกวิชาภาษาไทยขาดทักษะด้านวัฒนธรรมและแนวคิดของคนไทย โดยบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรภาษาไทยจะต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การเมือง การปกครองของไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ มีความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้มีทักษะเพียงพอ สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและจริยธรรม จรรยาบรรณ มีความคิดสร้างสรรค์ และวิทัศน์ที่เป็นสากล สามารถ จะปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์จริงทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพ ในหน่วยงานต่างๆ อาทิ อาชีพครู การท่องเที่ยว การเงิน การค้าต่างประเทศ วิเทศสัมพันธ์ การวิจัย เพื่ออยู่ร่วมกับประชาคมโลกอย่างเท่าทันและเท่าเทียม

จากข้อความข้างต้นเป็นการกระตุ้นความสนใจในการนำเสนอกลวิธีและกลยุทธ์ในการเรียน การสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ การที่จะเข้าถึงจิตใจคนในชาติใด ๆ ควรรู้จักที่มาและรากเหง้าให้ถ่องแท้ ดังนั้นการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัยจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในกิจกรรมการเรียนการสอน ในฐานะภาษาต่างประเทศ เพราะวิชานี้ไม่เพียงแต่สอนให้นักศึกษาเรียนรู้ภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น แต่ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปลให้สูงยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้วัฒนธรรม สังคม ค่านิยมของประเทศเจ้าของภาษาแต่ละยุคแต่ละสมัยโดยผ่านวรรณกรรมได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาวรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศ กวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

3. กรอบแนวคิด

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์

ความหมายของกลยุทธ์ ฌกาภรณ์ พลายสังข์ (2558) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategies) หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานที่ใช้ประโยชน์นำทางหรือกำหนดให้บรรลุวัตถุประสงค์ในอนาคตเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาขององค์การ

ส่วนกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา สมพร โกมารทัต (2559) ได้ให้ความหมายว่า กลยุทธ์การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (Brain-based Learning Strategy Foreign Language) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ โดย ได้จำแนกไว้ 2 กลยุทธ์ ได้แก่

3.1 กลยุทธ์การใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ (Brain-based Learning Strategy) คือการใช้สมองช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ เก็บข้อมูลทางภาษา ได้แก่ คำศัพท์ หลักภาษา การใช้ภาษาโดยอาศัยประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Learning) ได้แก่ ตาเพื่อดู หูเพื่อฟัง ปากเพื่อพูด มือเพื่อเขียน และสมองเพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ ซึ่งมีความจำเป็นมากกับผู้เรียนที่เริ่มต้นเรียนภาษาต่างประเทศ กลยุทธ์การใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) การจำ (Memory) 2) การรับรู้ (Cognitive) 3) การใช้กระบวนการคิด (Thinking Process)

3.2 กลยุทธ์การใช้การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ (Management-Based Learning Strategy) หมายถึงกระบวนการจัดการเรียนและแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนส่งเสริมและควบคุมผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การพัฒนา (Developing) 3) การควบคุม (Controlling) ดังนั้นบทความนี้จะนำแนวคิดกลยุทธ์การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ (Brain-based Learning Strategy Foreign Language Learning Strategy)

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้กลยุทธ์การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (Brain-based Learning Strategy Foreign Language) มาปรับในการศึกษาวิเคราะห์ กลยุทธ์การจัดการฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในรายวิชาการวรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน และมูลเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เนื่องจากรายวิชาดังกล่าวเปิดสอนตามหลักสูตรให้กับนักศึกษาชาวจีนที่สามารถคิดวิเคราะห์ และใช้ภาษาไทยขั้นสูงได้ และต้องผ่านการศึกษาแลกเปลี่ยนจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยช่วงชั้นปีที่ 3 มาแล้ว ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายดังต่อไปนี้

4. ขอบเขตการวิจัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ชาวจีน สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้กลยุทธ์การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ อาศัยหลักกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ได้แก่ 1) กลยุทธ์การใช้สมองเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ (Brain-based Learning Strategy) และ 2) กลยุทธ์การใช้การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ (Management-Based Learning Strategy) เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบ (Active learning) และกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical Thinking) ซึ่งบทความนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเอกพันธ์ (Homogeneous Sampling) และการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม (Group Interviewing) การปฏิบัติการกับนักศึกษาชาวจีนจำนวน 20 คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ระเบียบวิจัยแบบพรรณนา

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยศึกษาและเก็บข้อมูล 4 วิธีการ ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัย (Documentary research)
- 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้รับการแนะนำต่อ (Snow Ball Technique)

- 3) การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Discussion) นักศึกษาชาวจีนที่รวมกลุ่มจำนวน 20 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น

4) การสังเกตการณ์ (Observation) สังเกตวิธีการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนนักศึกษาชั้นปีที่ 4

การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาศัยการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยด้วยทฤษฎีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ในการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการรวบรวมวิธีการให้ผู้สังเกต (Observer) ทฤษฎี (Theory) วิธีการ (Methods) และข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical material)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการลงพื้นที่ภาคสนาม ผู้วิจัยใช้การสังเกต สอบถาม จากการจดบันทึก การบันทึกเสียง บันทึกวิดีโอ กล้องถ่ายรูป สมาร์ทโฟน แบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และข้อมูล เช่น ตำรา เอกสารสำคัญ เว็บไซต์ ห้องข่าววีแชต และเฟซบุ๊ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Discussion) การสังเกตการณ์ (Observation) และข้อมูลการศึกษาภาษาไทย ในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดและหาความสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีที่กำหนดไว้ในกรอบการวิจัย

6. กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาวรรณกรรมไทยร่วมสมัย

6.1 กลยุทธ์การใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ (Brain-based Learning Strategy) คือการใช้สมองช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ เก็บข้อมูลทางภาษา ได้แก่ คำศัพท์ หลักภาษา การใช้ภาษาโดยอาศัยประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Learning) ได้แก่ ตาเพื่อดู หูเพื่อฟัง ปากเพื่อพูด มือเพื่อเขียน และสมองเพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ หลังจากทีนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 สื่อสารการใช้ภาษาไทยได้พอสมควร สามารถเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยมากขึ้น ทางภาควิชา จะเพิ่มเติมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย ประเพณีและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยได้ตามสมควร ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน

ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี จะศึกษาการอ่าน การเขียนและการแปลเป็นสำคัญ และจะเพิ่มความเข้มข้นในการอ่านงานวรรณกรรมมากยิ่งขึ้น ภาควิชาภาษาไทยจึงเปิดรายวิชาการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย 1 และการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย 2 ขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านขั้นสูงของนักศึกษา โดยหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษา และการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดการสอนให้ผู้เรียนนั้นได้เรียนรู้กลวิธีการเรียนรายวิชาการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย คือเมื่อผู้เรียนคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้ศึกษาภาษาไทยทั้งในห้องเรียนที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีนและประเทศไทยในด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การแปล จนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะสามารถคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และอภิปรายผลได้ อาจารย์ผู้สอนจะทำหน้าที่สร้างการเรียนรู้และปฏิบัติหน้าที่ในการแนะนำการอ่าน การอ่านเชิงวิเคราะห์ ยกตัวอย่างงานประพันธ์ที่มีชื่อเสียง พร้อมทั้งแนะนำประวัติความเป็นมาของนักประพันธ์ อธิบายเนื้อหาคร่าว ๆ และสิ่งสำคัญได้แก่ การอธิบายคำศัพท์ สำนวน วลี รูปประโยค ลีลาการใช้ภาษา และการใช้โวหารต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานวรรณกรรม เนื่องจากคำศัพท์ในวรรณกรรมไม่ใช่คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งหมด แนะนำบทวิจารณ์ที่น่าสนใจ จากตัวอย่างวรรณกรรมเรื่องสี่แผ่นดินของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

ตัวอย่าง

เสด็จได้ตรัสสอนพลอยถึงเรื่องการวางตัวและความรักว่า “ถ้าเราไม่อยากทุกข์มาก ไม่อยากเสียคน ก็อย่าไปรักอะไรให้มากนัก ถึงจะรักก็ต้องรู้ก้ำก๋อว่ามันเป็นเพชรหรือกรวด ถ้ารู้ราคาจริง ๆ ของมันเสียแล้ว ถึงมันจะหายไป เราจะไม่เสียดายมันนัก” (น.220) (คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2543)

จากตัวอย่างในวรรณกรรมพบว่า มีคำศัพท์หลายคำที่เป็นคำราชาศัพท์ สำนวน อุปมาอุปไมย คำวิเศษณ์ที่แตกต่างจากบทเรียนและการสนทนาในชีวิตประจำวันของคนไทย ทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเกิดความสับสนได้เมื่ออ่านงานวรรณกรรม ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจะอธิบายคำศัพท์เบื้องต้น คำราชาศัพท์ กลุ่มคำ และรูปประโยคต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้จดจำก่อนจะเข้าสู่เนื้อเรื่อง เป็นต้น

6.1.1 การจำ (Memory) เป็นการใช้สมองจดจำภาษาที่เรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส ตาหู ฟัง ปากพูด มือเขียน และสมองจะเก็บข้อมูลจากการกระทำผ่านประสาท

สัมผัสที่กล่าวมา และเสริมวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างประโยคเชื่อมโยง การสร้างเครือข่ายความรู้ทางสมองจับกลุ่มคำโดยอาศัยกลวิธีดังต่อไปนี้

1) ร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียนหลังเรียนเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง โดยมีผู้ดำเนินการอภิปราย ผู้จัดบันทึกการอภิปราย ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกทักษะการพูด กล่าวพูด กล่าวแสดงออกด้วยภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเช่นเดียวกับภาษาแม่ พยายามออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน รู้จักเลือกใช้คำที่ถูกต้อง เหมาะสมในการพูด และแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่ได้เรียนมาอย่างสมเหตุสมผล

มีข้อสังเกตคือ การอภิปรายของนักศึกษานั้นจะไม่เน้นด้านวรรณกรรมวิจารณ์อย่างเดียว แต่เป็นการฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาไทย และแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม สังคม ค่านิยม ฯลฯ ของประเทศไทยด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาไทยของภาควิชาฯ

2) เสนอรายงานการอภิปรายหลังการอภิปรายทุกเรื่อง ให้นักศึกษาที่ทำหน้าที่เป็น ผู้จัดบันทึกรายงานเสนออาจารย์ผู้สอน เพื่อฝึกทักษะการฟัง และการเขียนบันทึกของผู้จัดบันทึก

3) เขียนบทวิจารณ์ในกลางภาคและปลายภาค โดยเลือกจากเรื่องสั้นที่ได้อ่านมา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเขียนบทวิจารณ์เป็นการฝึกฝนทักษะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ย่างยากซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น เพราะเป็นทักษะที่แสดงความรู้ความคิดจากการอ่าน การฟัง การพูด และแปลมาถ่ายทอดเป็นตัวอักษรได้ตรงตามความหมายที่ต้องการ โดยรู้จักการเลือกถ้อยคำ สำนวนให้เหมาะสม สละสลวย และการเรียงลำดับประโยค ขั้นตอนของข้อความให้ถูกต้อง

4) สัปดาห์สุดท้ายในภาคการเรียนการสอน ร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบเรื่องสั้นจีน - ไทย จากแง่มุมต่าง ๆ ก่อนอภิปรายนักศึกษาจะต้องเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสั้นจีนและเรื่องสั้นไทย โดยหาตัวอย่างเรื่องสั้นจีนมาประกอบเวลาอภิปรายเปรียบเทียบ มักจะเป็นการฝึกทักษะการแปลระหว่างภาษาจีนกับภาษาไทยไปด้วย

5) สองสัปดาห์สุดท้ายในภาคการเรียน ให้นักศึกษาจัดเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 3 - 4 คน แต่ละกลุ่มนำเสนอนวนิยายหรือเรื่องสั้นที่ชอบจำนวนหนึ่งเรื่องให้อาจารย์ผู้สอนและเพื่อน ๆ ฟังที่หน้าชั้น โดยใช้เวลา 90 นาที ซึ่งเป็นการฝึกให้นักศึกษารู้จักทำงานเป็นทีม ฝึกทักษะทางภาษา และฝึกความสามารถในการอ่านและประเมินค่าเรื่องสั้นด้วย

6) ทำกิจกรรมอื่น ๆ อาทิ ร้องเพลง แสดงละคร ได้วาที ฯลฯ เมื่ออ่านเรื่องสั้นเรื่อง “เมืองหลวง” และให้นักศึกษาฝึกร้องเพลงลูกทุ่งไทยที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้นคือ เพลงมนต์รักลูกทุ่ง และเพลงไกลบ้าน

6.1.2 การรับรู้ (Cognitive) เป็นการใช้สมองรองรับ เข้าใจและรู้ภาษาที่ต้องการสื่อสารโดยผู้เรียนลงมือทำซ้ำ ปฏิบัติซ้ำ ฝึกซ้ำกับตนเองหรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อดิจิทัลเพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษา ได้แก่ การฟัง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การถ่ายโอนภาษา (Language Transfer) จากภาษาแม่ไปใช้ในภาษาต่างประเทศที่เรียน การช่วยในการรับรู้ต่าง ๆ เช่น การจดบันทึกเพื่อช่วยในการจำ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาไทยทั้ง 5 ด้านให้เหมาะสมกับกาลเทศะและเหตุการณ์ แม้ว่าจะเป็นการอ่านวรรณกรรมเราก็ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา การจัดกิจกรรมจะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สมาร์ทโฟน บันทึกวิดีโอโดยใช้แอปพลิเคชันสำหรับการบันทึกเสียง คือ แอปพลิเคชันเจาซิง ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันทบทวนการทำแบบฝึกหัด เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในวิชา “การอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย” ที่ได้มอบหมายให้นักศึกษาทบทวนองค์ความรู้โดยครอบคลุมทักษะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การพูด คือ อภิปรายแสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อเรื่องที่ได้อ่านอย่างสมเหตุสมผล การฟัง คือ ฟังการบรรยายของอาจารย์ และความคิดเห็นของเพื่อน ๆ การอ่าน คือ อ่านวรรณกรรมที่อาจารย์สั่งไว้ และเอกสารประกอบการเขียน คือ ฝึกเขียนบทวิจารณ์เรื่องสั้นที่ได้อ่านมาอย่างมีคุณภาพ การแปล คือ แปลคำศัพท์สำนวน แลรูปประโยคที่สำคัญในเรื่องเป็นภาษาจีน - ไทย โดยหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนแบ่งออกเป็น 4 หน้าที่ ได้แก่ 1) แนะนำประวัติของนักเขียน 2) อธิบายคำศัพท์ สำนวน รูปแบบประโยค 3) แนะนำโครงเรื่อง แก่นของเรื่อง ฉากบรรยากาศและตัวละคร 4) แนะนำบทวิจารณ์ของนักวิจารณ์บางท่านในประเทศไทย

การอธิบายและการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจหลังจากที่อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่ในการอธิบาย แนะนำวิธีการตามหลักของวรรณกรรมวิจารณ์ของวรรณกรรมที่น่าสนใจเป็นเวลา 14 สัปดาห์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจึงเกิดขึ้นโดยใช้ระยะเวลาจำนวน 4 สัปดาห์ ดังนี้

1) กิจกรรมการอภิปรายในชั้นเรียน เมื่ออาจารย์ผู้สอนอธิบายเสร็จสิ้นแล้ว ต่อจากนั้นจะเป็นหน้าที่ของนักศึกษา ซึ่งแต่ละครั้งจะมีนักศึกษาทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย อภิปราย และสรุปผลการอภิปราย จดบันทึกการอภิปราย ซึ่งเป็นการฝึกทักษะด้านการพูด และการเขียน ให้ถูกต้องเหมาะสม

2) สองสัปดาห์สุดท้ายในการเรียนการสอนในช่วงปลายภาคการศึกษา จะมีการแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 - 5 คน เลือกรางวัลวรรณกรรมที่น่าสนใจจำนวนหนึ่งเรื่อง มาวิเคราะห์และอภิปรายผลให้ สมาชิกกลุ่มอื่น ๆ อาจารย์ชาวไทยและอาจารย์ชาวจีน ฟังที่หน้าชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง ซึ่งเป็นการฝึกฝน การทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสร้างภาวะผู้นำ ภาวะผู้ตามที่ดี และเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ อีกด้วย ฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่าน และการประเมินคุณค่าทางภาษาและคติความเชื่อที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสั้นของนักเขียนไทยได้เป็นอย่างดี

3) กิจกรรมเสริมอื่น ๆ เช่น การฟังเพลงพื้นบ้าน เพลงลูกทุ่ง การรับชมงานวรรณกรรมที่ผู้จัดนำงานวรรณกรรมที่กำลังศึกษาไปแปรรูปเป็นภาพยนตร์หรือละคร เพื่อให้พบเห็นแง่มุมการตีความอีกด้านหนึ่งที่น่าสนใจ

4) เขียนบทวิจารณ์ในการสอบวัดผลปลายภาคโดยเลือกเรื่องสั้นมาคนละ 1 เรื่อง การเขียนบทวิจารณ์สำหรับนักศึกษาชาวจีนถือว่าการเขียนที่มีความยาก ต้องใช้ทักษะอื่นมาใช้ รวมถึงการใช้ภาษาไทยชั้นสูง การเลือกใช้ระดับของภาษาและสำนวนให้เหมาะสม มีความเข้าใจต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี และการฝึกใช้ลีลาการใช้ภาษาแบบแผนที่ต้องใช้โดยสามารถแชร์ข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันวีแชต เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนชาวไทยได้อีกช่องทาง

6.1.3 การใช้กระบวนการคิด (Thinking Process) เป็นการใช้สมองในการสร้างกระบวนการคิดที่หลากหลาย อาทิ การคิดวิพากษ์ การคิดวิจารณ์ การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ไขปัญหา เป็นต้น เพื่อช่วยในการเดาความให้เกิดการเรียนรู้และเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้แก่ การเดาความหมายอย่างมีหลักการ เช่น การจัดกลุ่มคำศัพท์โดยการเชื่อมโยงความคิด การเดาโดยอาศัยตัวชี้แนะทางภาษา การเดาความหมายจากบริบทของประโยคนั้น ๆ การเดาจากโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างคำ การเดาทำทางประกอบการพูด การเลี่ยงใช้คำที่ไม่สามารถจำได้เป็นคำอื่นที่มีความหมายเดียวกันทดแทน เป็นต้น หลอ อี้ หยวน (2545) การเรียนการสอนวรรณกรรมที่ให้นักศึกษาอ่านนอกเวลาเรียนและวรรณกรรมที่เสนออยู่ในชั้นเรียนประเภทแรก ส่วนใหญ่จะเป็นนวนิยายที่ขึ้นชื่อในประเทศไทย เช่น สี่แผ่นดิน ข้างหลังภาพ อยู่กับก๋ง คำพิพากษา อมตะ ฯลฯ และรวมเรื่องของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ศิลาลาโคมฉาย วาริช จรุงกิจอนันต์ อัฒจันทร์ ลาวคำหอม ไพฑูรย์ ธีธัญญา เทพ มหาเปารยะ สุวรรณี่ สุคนธา อ.อุดากร ดอกไม้สด ความสุขของกะทิ ของงามพรรณ เวชชาชีวะ

บุพเพสันนิวาส ของรอมแพง ฯลฯ ส่วนประเภทหลังมักเป็นเรื่องสั้นไทยที่ได้รับรางวัลซีไรต์ หรือผลงานของนักเขียนรางวัลซีไรต์ และเรื่องดีเด่นในประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวรรณกรรมเพื่อชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนไทยทุกระดับชั้นในสังคมของแต่ละยุคสมัย สะท้อนภาษาที่ตัวละครหรือผู้ประพันธ์ใช้ โดยส่วนใหญ่เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย และส่งผลถึงการตีความของนักศึกษาจีนที่สามารถรับรู้และเข้าใจได้อย่างกระจ่างชัดเจนในด้านเนื้อหา วัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมาอย่างช้านาน รวมถึงเข้าใจสภาพความเป็นอยู่และการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยได้เป็นอย่างดีโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) ฝึกอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย (เรื่องสั้นและนวนิยาย) เข้าใจเนื้อเรื่องได้เป็น อย่างดี ศึกษาวิจารณ์ผลงานของนักเขียนที่ขึ้นชื่อในประเทศไทย เพื่อเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมไทยร่วมสมัยโดยสังเขป

2) ฝึกฝนให้เกิดความสนใจในการอ่านวรรณกรรมไทย และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยอยู่บนพื้นฐานของความสนใจ ความสามารถและศักยภาพของแต่ละคน สามารถเปรียบเทียบวรรณกรรมจีน -ไทยจากมุมมองต่าง ๆ ทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรม

3) ฝึกฝนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยระดับสูงเพื่อการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะใช้ทักษะการพูดและทักษะการเขียนภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

4) มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทย เช่น วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ศาสนา ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองและชาวชนบท

5) การเสนอวรรณกรรมตามหัวข้อที่กำหนดตามหลักของวรรณกรรมวิจารณ์ การวิเคราะห์ ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์แก่นเรื่อง การวิเคราะห์การใช้ภาษา การวิเคราะห์ตัวละคร การวิเคราะห์โครงเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบสังคมไทยและจีน

6) เมื่อการเรียนการสอนและการวัดผลของรายวิชาเสร็จสิ้น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มี ความสนใจในด้านวรรณกรรมไทยร่วมสมัยไปใช้ในการทำปฏิญานิพนธ์ โดยมีรายชื่อปฏิญานิพนธ์ดังนี้ 1) ปัญหาความยากจนในชนบทที่ปรากฏใน ฟ้ามักัน

2) ลักษณะอุปนิสัยของชาวนาไทย ภาพสะท้อนจาก ฟ้าปกกัน 3) ระบอบประชาธิปไตย ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวไทย ความคิดเห็นที่ได้มาจากการอ่านเรื่องสั้น ความตาย ในเดือนตุลาคม 4) นวนิยายสี่เรื่องของศรีบูรพา สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมของสังคม 5) ความรักที่ไม่อาจสมหวังได้จากเรื่อง ข้างหลังภาพ 6) ศิลปะ การเขียนเรื่องสั้นเรื่อง มอม 7) การศึกษาความเชื่อในวรรณกรรมเรื่อง ความสุขของกะทิ

6.2 กลยุทธ์การใช้การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ (Management-Based Learning Strategy) คือกระบวนการจัดการเรียน และแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจน ส่งเสริมและควบคุมผู้เรียน ประกอบด้วย

6.2.1 การวางแผน (Planning) คือ การจัดการเรียนเพื่อให้กระบวนการเรียน เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การเข้าชั้นเรียน การเอาใจ ใส่กับการเรียนอย่างสม่ำเสมอ การเตรียมบทเรียนล่วงหน้า การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย การตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนของตนเอง เช่น การค้นหาข้อผิดพลาดของตนเอง และการ ประเมินความก้าวหน้าของตนเองด้วยการคัดเลือกวรรณกรรมในการเรียนการสอน วิชาการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย วรรณกรรมไทยร่วมสมัยที่อาจารย์ผู้สอนเลือกมา ใช้ในการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วยวรรณกรรมที่ให้นักศึกษาอ่านนอกเวลาเรียน และวรรณกรรมที่เสนอในชั้นเรียนประเภทแรกส่วนใหญ่จะเป็นนวนิยายที่ขึ้นชื่อใน ประเทศไทย เช่น สี่แผ่นดิน ข้างหลังภาพ อยู่กับกิ่ง คำพิพากษา อมตะ ฯลฯ และรวมเรื่อง ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ศิลา โคมฉาย วาณิช จรุงกิจอนันต์ อัญชัน ลาวคำหอม ไพฑูรย์ รัญญา เทพ มหาเปารยะ สุวรรณี สุคนธา อ. อุदार ดอกไม้สด ฯลฯ ส่วนประเภทหลัง มักเป็นเรื่องสั้นไทยที่ได้รับรางวัลซีไรต์ หรือผลงานของนักเขียนรางวัลซีไรต์ และเรื่องดี เด่นในประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่มักจะจัดอยู่ในกลุ่มวรรณกรรมเพื่อชีวิต สะท้อนให้เห็น ถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยทุกระดับชั้นและสังคมไทยแต่ละยุคสมัย ภาษาที่ใช้ใน วรรณกรรมเหล่านี้มักจะเป็นภาษาที่เรียบง่าย เข้าใจได้ไม่ยากสำหรับนักศึกษาจีนจน สามารถอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี และสามารถเรียนรู้วัฒนธรรม ขนบประเพณี ที่สืบทอดมาแต่โบราณ และสภาพสังคมในประเทศไทย (หลอ อี้ หยวน, 2545)

ตัวอย่างเช่น เรื่องสั้นเรื่อง “ครอบครัววงกลางถนน” ของ ศิลา โคมฉาย เป็นเรื่องสั้น ดีเด่นและได้รับการยกย่องให้เป็นชื่อเรื่องสั้นชุด ครอบครัววงกลางถนน ซึ่งเป็นวรรณกรรม

ที่ได้รับรางวัลซีไรต์ประจำปี 2536 ผู้แต่งได้เขียนถึงสภาพชีวิตครอบครัวหนึ่งที่ได้ตกเป็นเหยื่อของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย จนถึงจะต้องสร้างครอบครัวและใช้ชีวิตในรถที่อยู่กลางถนน และต้องประสบกับความลำบากของชีวิตชาวเมืองในปัจจุบัน เรื่องนี้เป็นงานเขียนที่เขียนขึ้นในยุคที่สังคมไทยพัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรมใหม่ซึ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร และเฝ้าร้อนด้วยลมหายใจของกระแสธุรกิจเงินล้าน ได้สะท้อนปัญหาเรื่องรถติดซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งใหญ่มากสำหรับคนเมืองหลวงในปัจจุบันนี้ และมีโอกาสจะพัฒนาไปเป็นการสร้าง “ครอบครัวกลางถนน” ได้ด้วย

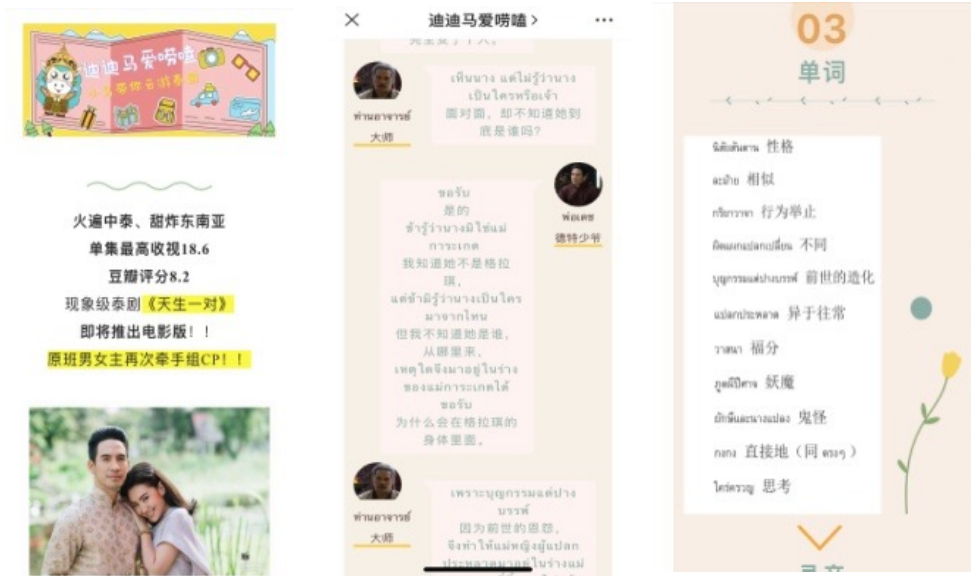
ก่อนที่นักศึกษาจะอ่านเรื่องสั้นนี้ อาจารย์ผู้สอนจะแจกเอกสารประกอบที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจในสังคมไทยช่วงเวลานั้นให้นักศึกษาด้วย ซึ่งมีส่วนในการรับรู้ภูมิหลังในการแต่งเรื่องนี้ของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี เมื่อนักศึกษาอ่านเรื่องสั้นจบจะสามารถเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการแต่ง และสาเหตุการเกิดปัญหาจราจรติดขัดในสมัยนั้นได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยวรรณกรรมเรื่องนี้ได้ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2534 ช่วงเวลาก่อนปีนี้เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม หรือทางด้านสังคมก็ตาม การพัฒนาเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวขึ้น และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยก็ดีขึ้นตามไปด้วย แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น ปัญหาชนชั้นกลาง ปัญหาจราจรติด และปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เปลี่ยนจากเศรษฐกิจการเกษตรมาเป็นเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ทำให้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบไทยดั้งเดิมต้องปรับเปลี่ยนเป็นการดำเนินชีวิตในรูปแบบสมัยใหม่ ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยทั่วไป อีกทั้งในเรื่องนี้ผู้เขียนใช้โลกทัศน์ของ การมองโลกในแง่ดี พรรณนาชีวิตของชาวเมืองหลวงที่ยอมรับสภาพรถติดอย่างสบายใจด้วยว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงได้ปรับตัวให้สอดคล้องกับชีวิตของคนยุคใหม่ จากการพรรณนาเหล่านี้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ถึงค่านิยมของชาวไทยซึ่งมักจะพอใจในสิ่งที่มีอยู่ มองข้าม ปัญหารอบตัว และไม่คิดจะไปปรับปรุง แก้ไข โดยมีจุดมุ่งหมายการวางแผนในการเรียนรู้ในรายวิชานี้ได้แก่ 1) ได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีของคนไทย 2) สามารถอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทยที่ปรากฏในงานวรรณกรรม 3) สามารถอภิปรายวิจารณ์ และแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมไทยที่ได้ศึกษามา 4) สามารถเขียนบท

วิจารณ์วรรณกรรมไทยที่อ่านมาได้ อย่างมีคุณภาพ 5) สามารถรวมกลุ่มนำเสนอเรื่องสั้นหรือนวนิยายไทย 1 เรื่องที่หน้าชั้น

เนื้อหา รายวิชานั้นจะมุ่งเน้นดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาความหมายและความเป็นมาของ วรรณกรรมไทยร่วมสมัย 2) ประวัติของผู้เขียนและผลงานดีเด่น 3) วรรณกรรมไทยร่วมสมัยที่สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยทุกระดับชั้น เช่น วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น วรรณกรรมประเภทนวนิยาย 4) บทวิจารณ์ของนักวิจารณ์ไทย

6.2.2 การพัฒนา (Developing) คือ การจัดการเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถทางภาษาได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนผ่านวีแชต แอปพลิเคชันโตอิน (抖音) หรือ TIK TOK แอปพลิเคชันเว่ยป้อ (微博) ช่องข่าวและเพจข่าวประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาพูดคุยกับเจ้าของภาษาในสถานการณ์จริง หรือการสัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชัน ZOOM VOOV หรือ DING TALK

ตัวอย่าง

รูปที่ 1 การอธิบายเกี่ยวกับวิชาการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย

รูปที่ 2 การอธิบายรูปประโยค และบทสนทนาในวรรณกรรม

รูปที่ 3 การอธิบายวงศ์ศัพท์ที่ปรากฏในวรรณกรรม

ที่มา : ช่องข่าวออนไลน์ Deema มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง

จากภาพตัวอย่างผู้รับผิดชอบรายวิชาฯ จะมอบหมายหน้าที่ให้นักศึกษาจัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ และอธิบายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาจากภาพสะท้อนสังคมวรรณกรรมเรื่องบุพเพสันนิวาส ที่สะท้อนด้านภาษาและวัฒนธรรม ความเชื่อประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญ สถานที่ อีกทั้งยังสะท้อนเกี่ยวกับการค้าขายของชาวจีนในสมัยกรุงศรีอยุธยาเช่นตัวละครจีนฮอง เป็นต้น

6.2.3 การควบคุม (Controlling) คือ การจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางลบและทางบวก โดยควบคุมอารมณ์และความรู้สึกลบ เช่น ลดความรู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่าย กลัวการพูดภาษา ความวิตกกังวลและการจัดการทางบวกโดยอาจารย์ผู้สอนและสมาชิกในชั้นเรียนชั้นปีที่ 4 จะร่วมสังเกตการณ์และให้กำลังใจเมื่อนักศึกษาเกิดความวิตกกังวล และฝึกฝนให้กำลังใจตนเองเมื่อมีข้อผิดพลาด อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาพูดชมเชยเมื่อประสบความสำเร็จ เพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

7. สรุปและอภิปรายผล

กลยุทธ์การจัดการฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในรายวิชาการวรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ผลการศึกษาพบว่า

1. กลยุทธ์การใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ (Brain-based Learning Strategy) คือการใช้สมองช่วยจัดกระบวนการเรียนรู้ เก็บข้อมูลทางภาษา ประกอบด้วย 1) การจำ (Memory) 2) การรับรู้ (Cognitive) 3) การใช้กระบวนการคิด (Thinking Process) อาจารย์ผู้สอนช่วยทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สามารถรับรู้และมีความเข้าใจแนวทางการวิจารณ์วรรณกรรมไทยร่วมสมัยได้เป็นรูปธรรม สามารถวิเคราะห์วิจารณ์สภาพสังคมไทยทัศนคติ และความเชื่อได้อย่างถูกต้องโดยเฉพาะคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในงานวรรณกรรมไทยในแต่ละยุคสมัย ซึ่งการศึกษาภาษาไทยควบคู่ไปกับการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของประเทศไทย ซึ่งอาจใช้เป็นแนวเทียบการศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศอีกวิธีหนึ่ง ด้วยสาเหตุนี้วัตถุประสงค์ในการสอนวิชาภาษาไทยของภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้งจะเน้นทักษะภาษาและเนื้อหา คือ สอนให้นักศึกษามีทักษะการใช้ภาษาไทยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการแปล เพื่อมีความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาไทย และมีความรอบรู้ประเทศไทย มีความเข้าใจสังคมไทยทางด้านศิลปวัฒนธรรม ค่านิยม

ความเชื่อ เศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนวิถีการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของชาวไทย อีกทั้งการศึกษาภาษาไทยระดับสูงนั้น ควรฝึกฝนให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยไปพร้อมกัน เพื่อให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าสู่การประกอบสัมมาชีพได้กว้าง และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน วิชา “การอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย” เป็นวิชาบังคับที่สำคัญในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับสูงวิชาหนึ่ง มีเนื้อหาหลากหลาย สามารถเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยระดับสูง และเรียนรู้วัฒนธรรม สังคม การพัฒนาเศรษฐกิจไทยจากการอ่านวรรณกรรม เหล่านั้นด้วย กล่าวคือ วิชา “การอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย” มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เคนและเคน (Caine & Caine, 1989) โดยอธิบายว่า การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมองหากสมองยังปฏิบัติตามกระบวนการทำงานปกติการเรียนรู้ก็ยิ่งจะเกิดขึ้นต่อไป ทฤษฎีนี้เป็นสหวิทยาการเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดซึ่งมาจาก สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากการเชื่อมต่อไปยังสมอง ไม่ว่าจะทางใดก็ตาม ถือเป็นการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานโดยเป็นการรวมสหวิทยาการต่าง ๆ เช่น เคมี ชีววิทยา ระบบประสาทวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา มาอธิบายกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับสมองเพราะการเรียนรู้บนฐานสมองไม่ได้มุ่งเน้นการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมอง หรือทำอย่างไรให้สมองเจริญเติบโต แต่หัวใจสำคัญของการเรียนรู้บนฐานสมองอยู่ที่จะออกแบบการเรียนการสอนอย่างไรให้สมองสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด

2. กลยุทธ์การใช้การจัดการเป็นฐานการเรียนรู้ (Management-Based Learning Strategy) อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นความคิด และผู้ให้คำปรึกษา (Mentor) ให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สามารถใช้กระบวนการจัดการเรียน และแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนส่งเสริมและควบคุมผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การพัฒนา (Developing) 3) การควบคุม (Controlling) วางแผน (Planning) คือ การจัดการเรียนเพื่อให้กระบวนการเรียนเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การเข้าชั้นเรียน การเอาใจใส่กับการเรียนอย่างสม่ำเสมอ การเตรียมบทเรียนล่วงหน้า การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย การตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ การจัด

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนของตนเอง เช่น การค้นหาข้อผิดพลาดของตนเอง และการประเมินความก้าวหน้าของตนเองด้วยการคัดเลือกวรรณกรรมในการเรียนการสอนวิชาการอ่านวรรณกรรมไทยร่วมสมัย วรรณกรรมไทยร่วมสมัยที่อาจารย์ผู้สอนเลือกมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วยวรรณกรรมที่ให้นักศึกษาอ่านนอกเวลาเรียน และวรรณกรรมที่เสนอในชั้นเรียนประเภทแรก ส่วนใหญ่จะเป็นนวนิยายที่ขึ้นชื่อในประเทศไทยสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนชาวไทย และผู้สอนในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนผ่านวีแชต แอปพลิเคชันโตอิน (抖音) หรือ TIK TOK แอปพลิเคชันเว่ยป้อ (微博) ช่องข่าวและเพจข่าวประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาพูดคุยกับเจ้าของภาษาในสถานการณ์จริง หรือการสัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชัน ZOOM VOOV หรือ DING TALK จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ และอธิบายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาจากภาพสะท้อนสังคมวรรณกรรมเรื่องบุพเพสันนิวาส ที่สะท้อนด้านภาษาและวัฒนธรรม ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญเมื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่เพื่อนชาวจีน และเพื่อนชาวไทยที่ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยให้ร่วมแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบข้อมูล และมโนทัศน์มุมมองของนักศึกษาชาวจีน และนักศึกษาชาวไทยที่มีต่อวรรณกรรมไทย เพื่อการแลกเปลี่ยนทัศนคติ เกิดการซักค้าน นำมาซึ่งการตักเตือนในการเรียนรู้ต่อไป โดย สมพร โกมารทัต (2559) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนศตวรรษที่ 21 พบว่า ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในชั้นเรียนผู้สอนไม่ควรทำหน้าที่เพียงสอนภาษาเท่านั้น ควรทำหน้าที่แนะนำกลยุทธ์การเรียนควบคู่กับเนื้อหาที่สอน (Integrated Instruction) หรือ แทรกไปกับกิจกรรมการเรียน (Embedded Instruction) ตลอดจนชี้แนะให้ผู้เรียนตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้กลยุทธ์ในการเรียนเพื่อผู้เรียนจะสามารถรู้และพัฒนาภาษาได้ดีขึ้น และรวดเร็วขึ้น และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ทั้งในและนอกชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรตระหนักถึงการนำกลยุทธ์ในการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยใช้อย่างหลากหลาย และเลือกกลยุทธ์ให้เหมาะกับตนเอง และประเภทของงาน จากการสอบถามผู้มีประสบการณ์ รวมถึงผู้เขียนที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ เคล็ดลับของความสำเร็จประการหนึ่งก็คือ การมีกลยุทธ์ในการเรียน และใช้กลยุทธ์ตั้งแต่เริ่มเรียนอย่างต่อเนื่องจนพัฒนาถึงขั้นสื่อสารได้ และยังใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางภาษาในขณะที่สื่อสารภาษาต่างประเทศนั้น ๆ อยู่ตลอดเวลาอีกด้วย

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะบทความวิชาการเรื่อง กลยุทธ์การจัดการฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในรายวิชาการวรรณกรรมไทยร่วมสมัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีนผู้สนใจอาจศึกษาเพิ่มเติมได้ ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาวิธีการกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาของนักศึกษาชาวจีนในสาขาวิชาภาษาอื่น
- 2) เพื่อกลยุทธ์สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในประเทศที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอกได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศเวียดนาม ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2543). *สี่แผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- จินตนา พุทธรเมตตะ. (2560). *ปรับหลักสูตรการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อสร้างผู้เรียนเป็นบัณฑิตมีอาชีพ สัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ “พลวัต และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก”* (น.11-20). กวางโจว: สาธารณรัฐประชาชนจีน.
- ผกาภรณ์ พลอยสังข์. (2558). *กลยุทธ์การส่งเสริมการวิจัยของบุคลากรทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รีนฤทัย สัจจพันธ์. (2560). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์ และคณะ. (2545). *แบบเรียนภาษาไทยเบื้องต้นในบริบทไทย ศึกษาสำหรับชาวต่างชาติ*. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านการเรียนการสอนภาษาไทยบนฐานของไทยคดีศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สมพร โกมารทัต. (2559). *การศึกษากว้างใช้กลยุทธ์การเรียนภาษาต่างประเทศของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพฯและปริมณฑล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- หลอ อี้ หยวน. (2545). *เอกสารประกอบการเรียนวรรณกรรมไทยร่วมสมัย*. กวางโจว : มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง. (อัดสำเนา).
- หลิน ชิวเหมย. (2549). *การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย*. *วารสารสวนดุสิต*, 8(3). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Caine, Renate N. & Caine, Geoffrey. (1990). *12 Principles for Brain-based Learning*. Retrieved from https://www.nlri.org/wp-content/uploads/2014/04/12-B_M-NLPs_CM.pdf